

Investerarens informationspaket

ALLMÄNT

Detta informationspaket för placerare innehåller information som skall lämnas enligt regleringen om investeringstjänster.

Närmare information om specifika tjänster och produkter finns i avtal eller villkor som lämnas i samband med försäljning. JAM Advisors Ab uppdaterar uppgifterna vid behov. Ändringar och uppdateringar publiceras på adressen www.jamadvisors.fi och de träder i kraft på publiceringsdagen. Vid eventuell konflikt mellan uppgifterna i faktabladet och de specifika avtalen eller villkoren, gäller avtalet eller villkoren.

Informationspaketet innehåller följande lagstadgade förhandsinformation:

1. Information om bolaget JAM Advisors Ab och tillsynsmyndigheten
2. Information om de investerings- och sidotjänster som JAM Advisors Ab tillhandahåller
3. Anknutet ombud
4. Kommunikation och språk
5. Inspelning av telefonsamtal och elektronisk kommunikation
6. Beskattning
7. Kundrådgivning, kundfeedback och rättsskydd
8. Ersättningsfonden för investerare
9. Hantering av intressekonflikter
10. Information om incitament
11. Belöningsprinciper
12. Principer för omsorgsfullt utförande av order (Best Execution)
13. Kundklassificering och anvisningar för förfarandet vid klassificeringen
14. Information om förvaring av kundmedel
15. Kostnader och arvoden för investerings- och sidotjänster
16. Information om de finansiella instrumentens natur och om typiska risker

BILAGA: Kriterier för kundklassificering

1 INFORMATION OM JAM ADVISORS AB

JAM Advisors Ab (härefter "Bolaget", "JAM") är ett finländskt bolag för investeringstjänster. Finansinspektionen har med stöd av lagen om investeringstjänster beviljat Bolaget tillstånd att tillhandahålla följande tjänster:

- a) kapitalförvaltning
- b) mottagning och förmedling av order
- c) placeringsrådgivning
- d) valutatjänster i samband med investeringstjänster

- e) annan verksamhet som är jämförbar med eller har anknytning till sidotjänster rörande investeringstjänster

Bolaget har registrerats i handelsregistret, som upprätthålls av Patent- och registerstyrelsen. Bolagets FO-nummer är 2467114-0 och hemorten är Helsingfors. På avtal som upprättats av Bolaget tillämpas finsk lag.

Kontaktinformation

JAM Advisors Ab:s huvudkontor finns på adressen:

Ludvigsgatan 6, FI-00130 Helsingfors.

Telefon +358 207 207 500, telefax +358 40 882 7919.

E-post: fornamn.efternamn@jamadvisors.fi.

Mer info: www.jamadvisors.fi.

Tillsynsmyndighet

Myndigheten som utövar tillsyn över JAM:s verksamhet som avses i lagen om investeringstjänster är Finansinspektionen, Snellmansgatan 6, PB 103, 00101 Helsingfors och telefon +358 9 183 51 (växel), mer info: www.finanssivalvonta.fi.

2 INFORMATION OM DE INVESTERINGS- OCH SIDOTJÄNSTER SOM BOLAGET ERBJUDER

2.1 Placeringsrådgivning och kapitalförvaltning

Bolaget tillhandahåller icke-oberoende placeringsrådgivning för sina kunder, dvs. individuella rekommendationer gällande finansiella instrument. Det är dock inte fråga om en personlig rekommendation när kunden ges en allmän presentation av Bolagets tjänster eller finansiella instrument eller när uppgifter publicerade i investeringsanalyser refereras.

För placeringsrådgivning undertecknar kunden ett kundavtal.

Förvärv av finansiella instrument innebär alltid en ekonomisk risk. Den eftersträfvade avkastningen kan utebli och det placerade kapitalet helt eller delvis förloras. Innan kunden fattar ett placeringsbeslut är det skäl för kunden att skaffa information om investeringsmarknaden och olika placeringsalternativ. Kunden svarar själv för det ekonomiska utfallet av sina placeringsbeslut.

Bolaget tillhandahåller också diskretionär kapitalförvaltning. Detta innebär att finansiella instrument sköts på basis av ett skriftligt

förvaltningsavtal som ingåtts med kunden så att beslutsrätten gällande placeringar överlåtits till den som fått uppdraget, dvs. kapitalförvaltaren. Avtalet reglerar bland annat vilket kapital och vilka finansiella instrument som är föremål för avtalet samt åtgärder och begränsningar. Tillgångar som omfattas av förvaltningstjänsten placeras huvudsakligen i fondandelar som Bolaget omsorgsfullt valt ut i enlighet med Kundens placeringsstrategi. Inom kapitalförvaltningen används inte aktier i bolag som är föremål för handel på en reglerad marknad, varför Bolaget inte har fastställt principer för ägarstyrning.

Kostnader och arvoden för placeringsrådgivning och kapitalförvaltning bestäms enligt gällande prislista om inget annat avtalats.

När Bolaget erbjuder placeringsrådgivning eller kapitalförvaltning, ber Bolaget kunden lämna uppgifter om sin ekonomiska ställning, förmåga att bära förluster, erfarenhet av och kunskap om den aktuella tjänsten eller det aktuella finansiella instrumentet samt placeringsmålsättningar, inklusive riskgräns enligt gällande reglering som gäller Bolaget. På basis av denna information kan Bolaget ge kunden rekommendationer om lämpliga tjänster och finansiella instrument (lämplighetsbedömning).

Bolaget agerar genom utkontrakteringsavtal som portföljförvaltare för nedanstående fonder (fondbolag som förvaltar fonden):

- Specialplaceringsfond Investium
Fastighetsförmögenhetsförvaltning (GRIT Fondbolag Ab)

2.2 Valutatjänster i samband med investeringstjänster

Bolaget har också rätt att tillhandahålla valutatjänster i samband med investeringstjänsterna.

2.3 Sammanfattningsrapporttjänst

Som en väsentlig del av sina placeringstjänster tillhandahåller Bolaget en Sammanfattningsrapporttjänst (JAY Solutions-verksamhet). Med stöd av en fullmakt från Kunden samlar JAM i samband med Sammanfattningsrapporttjänsten in data om Kundens investeringstillgångar från olika förvaringsinstitut som Kunden anlitat. Investeringstillgångarna beslyses och visualiseras i JAM:s rapporterings-, analys- och portaltjänst. Kunden kan ta fram olika rapporter och analyser om de av Kundens placeringstillgångar som omfattas av rapporteringstjänsten. Dessa analyser och rapporter hjälper kunden att bilda sig en uppfattning om utvecklingen av den sammanlagda förmögenheten.

3 ANKNUTET OMBUD

Bolaget använder inte anknutna ombud vid tillhandahållandet av placeringstjänster.

4 KOMMUNIKATION OCH SPRÅK

Kunden kan kontakta Bolaget personligen på Bolagets verksamhetsställe, per brev, telefon, e-post eller på annat sätt som särskilt avtalats. Bolagets officiella kommunikationsspråk är finska, men kundservice ges också på svenska och engelska. Om kundrapportering avtalas närmare i det tjänstespecifika avtalet.

Bolaget har rätt att skicka skriftlig information om investeringstjänster till kunden per e-post, brev eller på annat sätt som särskilt avtalats med kunden. Kunden accepterar att e-post, om det avtalats att e-post kan användas för kommunikation, innebär särskilda risker eftersom det inte kan garanteras att meddelandet når adressaten, att någon utomstående kan få vetskap om innehållet i meddelandet eller att någon utomstående kan ändra innehållet i meddelandet. Bolaget har rätt att lita på autenticiteten och riktigheten i de uppdrag som Bolaget får per e-post. Kunden kan ge Bolaget uppdrag som gäller finansiella instrument per e-post, telefon, skriftligen eller på något annat sätt som särskilt avtalats med kunden.

5 INSPELNING AV TELEFONSAMTAL OCH BEVARANDE AV ELEKTRONISK KOMMUNIKATION

Bolaget har en lagstadgad skyldighet att spela in kundsamtal och elektronisk kommunikation som gäller verifiering av order avseende finansiella instrument samt att föra bok över övriga diskussioner som leder till eller kan leda till mottagning eller förmedling av kundorder. Inspelningarna används till verifikation av order, för att upptäcka eventuellt missbruk, för att utveckla kundservicen och för att utreda eventuella tvister.

Inspelningarna kan på begäran överlåtas till en behörig myndighet. Kunden har rätt att begära en kopia på inspelade telefonsamtal eller motsvarande kommunikation.

6 BESKATTNING

Kunden svarar alltid själv för eventuella skatter som följer av Kundens placeringsbeslut och därför bör kunden noggrant ta reda på hur finansiella instrument beskattas. Kunden skall vid behov konsultera en skattesakkunnig. Närmare information om beskattning fås på skattebyrån och på skatteförvaltningens webbplats www.vero.fi.

7 KUNDRÅDGIVNING, KUNDFEEDBACK OCH RÄTTSSKYDD

Vid frågor som gäller Bolagets tjänster skall kunden alltid i första hand vända sig till Bolaget.

Bolaget har fastställda verksamhetsprinciper och förfaringsätt vid hanteringen av feedback från kunder så att all eventuell feedback behandlas så konsekvent och rättvist som möjligt. Kunden kan ge feedback i samband med ett personligt besök, per telefon, e-post eller brev. Om kunden och Bolaget inte genom förhandling kan nå en lösning, skall kunden utan dröjsmål underrätta Bolaget om felet med anknytning till tjänsten samt sitt

eventuella anspråk. Eventuella klagomål skall alltid riktas skriftligt till Bolaget. Av klagomålet skall kundens kontaktuppgifter och en noggrann redogörelse för felet framgå. Bolaget meddelar kunden när det mottagit klagomålet, informerar om processen och om hur handläggningen framskrider. Bolaget försöker bemöta kundklagomål så fort som möjligt, om möjligt senast inom en vecka från att Bolaget mottagit klagomålet. Feedback från kunder behandlas på ett konsekvent och ändamålsenligt sätt enligt gällande regler. Bolaget beaktar eventuella intressekonflikter i processen och försöker om möjligt undvika sådana. Kunden kan begära information om hur behandlingen av klagomålet framskrider genom att kontakta den person som svarar för Bolagets Compliance-funktion. Om inget avgörande ges inom utsatt tid, meddelar Bolaget orsakerna till dröjsmålet och när behandlingen av klagomålet sannolikt är slutförd. Det slutliga avgörandet ges skriftligt med en grundlig och tydlig redogörelse över Bolagets uppfattning.

Om ingen tillfredsställande lösning mellan Bolaget och kunden nås, kan kunden be om hjälp hos Försäkrings- och finansrådgivningen eller överlämna ärendet för avgörande till värdepappersnämnden (www.fine.fi).

Investeringsnämnden ger information och vägledning och söker lösningar i frågor som gäller värdepapperslagstiftning och innehållet i åtföljande myndighetsföreskrifter, tillämpningen av villkoren i avtal om investeringstjänster, god sed vid värdepappershandel och annan värdepapperspraxis. Servicen är avgiftsfri och tillgänglig för alla icke-professionella placerare som står i kundförhållande till en bank, ett fondbolag eller ett företag som tillhandahåller investeringstjänster.

8 ERSÄTTNINGSFONDEN FÖR INVESTERARE

Icke-professionella kunder som använder placeringstjänster omfattas av det skydd som ersättningsfonden för investerare erbjuder. Fonden ersätter kundens förluster när en medlem i fonden inte i enlighet med avtal betalat en investerares klara och ostridiga tillgodohavande som omfattas av skyddet. Detta förutsätter att medlemmen är betalningsoförmögen. Ersättningsfondens skydd omfattar inte placeringsskydd eller placeringsbundna försäkringar. Bolagets rapporteringstjänst omfattas inte heller av skyddet. Medlemmar i ersättningsfonden är alla finska företag som tillhandahåller investeringstjänster (inklusive JAM Advisors Ab) och alla finska kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster.

Beloppet på den ersättning som utbetalas till en kund uppgår till 9/10 av tillgodohavandet som kunden har hos varje företag som tillhandahåller investeringstjänster, dock högst 20 000 euro. Fonden ersätter inte förluster som beror på fallande aktiekurser eller felaktiga placeringsbeslut. Investeraren ansvarar själv för konsekvenserna av sina placeringsbeslut.

9 HANTERING AV INTRESSEKONFLIKTER

JAM har fastställda principer för att identifiera, undvika och hantera intressekonflikter. Principerna iakttas i Bolagets verksamhet.

Med intressekonflikt avses en exceptionell situation t.ex. mellan kunden och Bolaget som kan innebära en avsevärd risk för kundens intressen. Intressekonflikter kan också uppstå mellan kunden och någon av Bolagets anställda eller mellan två kunder.

Bolaget tillhandahåller kapitalförvaltning, placeringsrådgivning och orderförmedling samt rapporterings- och analystjänster som avser kundernas egendom. Vid tillhandahållandet av dessa tjänster kan intressekonflikter uppstå.

Bolaget försöker aktivt identifiera och förhindra eventuella intressekonflikter som kan medföra avsevärda risker för kundens intressen. Bolaget strävar i första hand till att undvika intressekonflikter i sin verksamhet och utgår alltid i sin verksamhet från att behandla kunderna jämlikt.

Bolagets metoder för att hantera intressekonflikter är bland annat:

- Att övervaka att de interna reglerna följs och att ge anvisningar för hur detta skall ske
- Fortbildning av personalen
- Begränsning av informationen om orderförmedling till berörda anställda
- Funktioner inom bolaget mellan vilka det kan finnas intressekonflikter har om möjligt separerats organisatoriskt från varandra.

För att identifiera, undvika och hantera intressekonflikter har Bolaget dessutom följande interna regler för hantering av intressekonflikter:

- Principer för omsorgsfullt utförande av ordrar
- Regler för personalens och ledningens handel och affärer

Bolaget har dessutom anvisningar för personalen som gäller situationer där mottagande eller givande av gåvor har samband med Bolagets tjänster. Bolagets belöningsprogram är alltid konstruerade så att de inte uppmuntrar Bolagets ledning eller personal att agera i strid med kundens intressen.

Om en intressekonflikt trots ovan sagda inte kan undvikas skall Bolaget utan dröjsmål ge kunden tillräcklig information om intressekonfliktens natur och orsaker, vilka risker detta medför för kunden samt vilka åtgärder som vidtagits för att minimera riskerna innan ett affärsbeslut tas. Kunden överväger självständigt om han eller hon trots intressekonflikten vill att ett affärsbeslut tas.

Om en intressekonflikt trots tidigare beskrivna förebyggande åtgärder upptäcks först efter att ett affärsbeslut fattats, skall kunden underrättas om detta utan dröjsmål.

Bolaget granskar regelbundet anvisningarna för hantering av intressekonflikter, minst varje år, och vidtar behövliga åtgärder för att korrigera eventuella brister.

10 INFORMATION OM INCITAMENT

Fondprodukter och strukturerade produkter som JAM tillhandahåller för sina kunder samt samarbetsavtal med andra företag kan vara förknippade med incitament. Bolaget kan till exempel få tillbaka arvoden för förvaltningsarvodena förknippade med placeringsfonder som Bolaget förmedlat och för eventuella avkastningsbaserade arvoden. Återbetalning av arvoden ökar inte kundernas kostnader.

JAM betalar inte och tar inte emot förmedlingsavgifter eller provision (incitament) från tredje part. Bolaget tillhandahåller inte och mottar inte heller icke-monetära förmåner i samband med tillhandahållandet av investerings- eller sidotjänster såvida inte betalningen eller förmånen förbättrar kvaliteten på tjänsten. Vid mottagande eller utbetalning av förmån eller ersättning till tredje part sörjer JAM för att denna agerar ärligt, jämlikt och professionellt i enlighet med kundens intressen. Som incitament betraktas inte en betalning eller förmån som gör det möjligt att tillhandahålla investerings-tjänster eller som är nödvändiga för att tillhandahålla dem, som t.ex. förvaltningsavgifter, expeditionsavgifter och valutaväxlingsprovisioner eller skatter eller avgifter baserade på lagstiftning och som på grund av sin natur inte hindrar JAM från att agera ärligt, jämlikt och professionellt i enlighet med kundens intressen.

JAM utvärderar alla betalda och mottagna arvoden och säkerställer att de baserar sig på JAM:s ställning i egenskap av producent av kundtjänster, att de innehåller en mervärdeskomponent för kunden (extratjänst eller högre servicenivå) och att incitamentet inte under några omständigheter leder till partiskhet eller snedvridning. JAM kontrollerar också att avgiften eller arvodet står i rätt proportion till extratjänsten.

Beroende på kundens individuella upplägg tillhandahåller JAM bland annat följande mervärdestjänster:

- Regelbunden utvärdering av lämpligheten på de finansiella instrument kunden har eller kunden erbjuds oberoende av vilken kundgrupp kunden tillhör,
- Ett stort globalt urval finansiella instrument,
- Produkter eller andelsserier som bara tillhandahålls genom JAM eller som skräddarsyts/tagits fram för kundens behov
- Rapportering, analyser och rådgivning för att bygga upp en effektiv och optimal investeringsportfölj.

Återbetalningen av arvoden och arvodena utgör ersättning till Bolaget för marknadsföring och försäljning av samarbetspartners produkter och tjänster eller ersättning för tillhandahållande, utveckling och framtagande av dessa. Arvodena täcker därmed i första hand kostnader som verksamheten medför.

JAM ger kunden omfattande och begriplig information om betalda och mottagna arvoden och/eller förmåner innan Bolaget erbjuder

kunden investeringstjänster. Bolaget kan före nämnda tidpunkt också ge kunden information om hur betalningen eller förmånen beräknas om beloppet inte exakt kan fastställas. Kunden får information om betalningens eller förmånens exakta/verkliga belopp i efterskott, minst varje år i form av ett sammandrag. Om ett förmedlingsarvode, en provision, en monetär eller icke-monetär förmån som JAM mottagit, överläts till kunden, underrättas kunden särskilt om detta.

Vid diskretionär kapitalförvaltning mottar eller behåller JAM inga förmedlingsarvoden, provisioner eller andra monetära eller icke-monetära förmåner som en tredje part eller en person som handlar för tredje parts räkning betalar eller erbjuder och som har anknytning till den aktuella tjänsten som tillhandahålls för kunden. Eventuella förmedlingsarvoden, provisioner eller andra monetära förmåner returneras alltid i sin helhet till kunden utan ogrundat dröjsmål. Kunden informeras om hur förmedlingsarvodet, provisionen, den monetära eller icke-monetära förmånen överläts till kunden. Icke-monetära förmåner av ringa värde (t.ex. material eller fortbildning som Bolaget fått från ett utländskt fondbolag) som är ägnade att förbättra den kapitalförvaltning som tillhandahålls för kunden och som till sin natur och omfattning är av en sådan karaktär att de inte kan anses hindra JAM:s agerande i enlighet med kundens intressen, anses inte vara s.k. förbjudna incitament. Kunden underrättas dock tydligt om dessa i förväg.

JAM belönar eller utvärderar inte sin personal på ett sätt som strider mot skyldigheten att agera enligt kundens intressen.

JAM har inga belöningsystem, säljmål eller motsvarande arrangemang som sporrar personalen att rekommendera särskilda finansiella instrument för icke-professionella kunder om JAM kan erbjuda andra alternativ som bättre motsvarar kundens behov.

11 BELÖNINGSPRINCIPER

Bolagets belöningsystem baserar sig på en strategi godkänd av styrelsen och på Bolagets långsiktiga mål. Belöningsystemet är ett viktigt verktyg för att nå Bolagets kortsiktiga och långsiktiga mål.

Bolagets belöningsystem stöder på ett effektivt sätt hantering av intressekonflikter och risker, och det motverkar speciellt osunt risktagande.

Vägledande principer för Bolagets belöningsystem är konkurrenskraft och rättvisa. Målet med belöningsystemet är att sporra och belöna de anställda för deras personliga prestationer och insatser i utvecklingen av Bolagets lönsamhet och en verksamhet som svarar mot strategin. Å andra sidan är målet med belöningsystemet också att stöda rekrytering av engagerade och kompetenta medarbetare samt att utveckla deras kunskaper i enlighet med Bolagets strategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen.

Vägledande belöningsprinciper:

- Belöningsystemet stöder JAM:s långsiktiga mål, vilka omfattar bl.a. långsiktig lönsamhetsutveckling, tillräcklig soliditet och kostnadseffektivitet.

- Belöningen skall vara konstruerad på ett sätt som förhindrar osunt risktagande.
- De anställda belönas inte på ett sätt som strider mot Bolagets skyldighet att iaktta kundens intressen. Bolaget har inga belöningssystem, säljmål eller motsvarande arrangemang som sporrar personalen att rekommendera särskilda finansiella instrument för icke-professionella kunder om JAM kan erbjuda alternativ som bättre motsvarar kundens behov.

12 PRINCIPER FÖR OMSORGSFULLT UTFÖRANDE AV ORDER (Best Execution)

Dessa verksamhetsprinciper beskriver förfarandet som JAM iakttar vid ordremottagning och -förmedling av finansiella instrument för icke-professionella och professionella kunder samt vid tillhandahållandet av kapitalförvaltning för att nå bästa möjliga resultat för kunden och fondandelsägarna. När kunden gör en affärstransaktion genom Bolaget samtycker kunden till att transaktionen genomförs enligt dessa principer.

Om kunden ger Bolaget särskilda förhållningsregler som hindrar Bolaget från att agera enligt dessa principer förmedlar Bolaget ordern enligt kundens anvisningar. Då är Bolaget dock inte skyldigt att försöka nå bästa möjliga resultat i enlighet med principerna för orderförmedling.

Bolagets befintliga prissättningsstruktur eller praxis för debitering av arvoden får inte vara diskriminerande med hänsyn till var ordern utförs. Bolaget får inte acceptera arvoden, rabatter eller icke-monetära förmåner som strider mot kraven gällande intressekonflikter och incitament i lagen om investeringstjänster, för att styra ordrar till en särskild mäklare. Bolaget utvärderar regelbundet effektiviteten i dessa verksamhetsprinciper och kvaliteten i verksamheten hos de motparter som Bolaget använder.

12.1 Faktorer som beaktas vid orderförmedling

Det bästa resultatet för kunden bestäms alltid enligt det totala vederlaget. Vid bedömningen av detta vederlag beaktar Bolaget följande faktorer (i prioritetsordning) vid förmedling av order som mottagits av kunder eller ordrar som gäller kapitalförvaltning:

- det finansiella instrumentets pris,
- kostnaderna som utförandet av ordern medför,
- hur snabbt ordern kan utföras,
- sannolikheten för att ordern utförs och avvecklas (clearing),
- orderns storlek och natur samt övriga faktorer som är väsentliga för ordern.

Ovan beskrivna prioritetsordning kan dock variera beroende på kund eller order eller finansiellt instrument och särdragen för den plats där ordern utförs. Bolaget bedömer självständigt de olika faktorernas inbördes vikt om inget annat följer av kundens anvisningar. Bolaget försöker tillämpa samma bedömningsgrunder

för samtliga finansiella instrument som Bolaget bedriver handel med för kundernas räkning.

Bolaget kan också beakta andra faktorer om det krävs för ett omsorgsfullt utförande av ordern. Det totala vederlaget påverkas vidare av bl.a. kostnadsinbesparingar vid betalning av avvecklingsavgifter samt informationssystem som möjliggör tidsenlig förmedling och uppföljning av order.

Varje order förmedlas vidare i den ordning de mottagits om det är möjligt med tanke på orderns storlek, kundens prisbegränsningar eller orderns övriga villkor samt sättet på vilket ordern givits. Den som mottagit ordern utför den enligt gällande policy. Bolaget utvärderar noggrant motpartens principer för omsorgsfullt utförande av order. Bolaget beaktar bl.a. följande faktorer vid val av aktörer som utför ordern:

- totalvederlag och kostnadseffektivitet,
- tillräckliga tekniska och administrativa förutsättningar samt
- tillräcklig sakkunskap för att utföra ordern.

12.2 Mäklarlista

En katalog över de mest använda mäklarna och OTC-motparterna skickas till kunden på begäran. Mäklarna och OTC-motparterna på listan har bedömts nå det bästa totalvederlaget för kunden.

Mäklare som utför order skall årligen publicera information om namnen på handelsplatserna och utförandets kvalitet.

12.3 Finansiella instrument och handelsplatser

12.3.1 Handel med aktier och andra finansiella instrument på den reglerade marknaden eller på en MTF

De finansiella instrument som det bedrivs handel med på fondbörserna eller på multilaterala handelsplattformar (MTF) är i regel: aktier, ETF och ETC.

Bolaget förmedlar sina kunders order till noggrant utvalda mäklare som utför ordern på en handelsplats som mäklaren väljer. För att kunden skall få bästa totalvederlag iaktas på vilka handelsplatser det är bäst för kunden att göra affärer med tidigare nämnda instrument.

Vid orderförmedling kan Bolaget:

- utan dröjsmål styra ordern till den anlitade mäklaren,
- lägga samman ordern med andra ordrar eller dela ordern.

I ovan beskrivna situationer är målet att utföra ordern till ett pris som speglar rådande marknadsläge. Vid elektronisk handel kan tekniska arrangemang medföra begränsningar gällande handelsplatser och hur dessa principer kan iaktas.

12.3.2 Handel på en MTF

Finansiella instrument som det bedrivs handel med på multilaterala handelsplattformar (MTF) är i regel: masskuldebrev och penningmarknadsinstrument (statens skuldförbindelser, placeringscertifikat, företagscertifikat och kommuncertifikat).

Bolaget förmedlar sina kundorder till noggrant utvalda värdepappersmäklare som utför ordern på en MTF.

12.3.3 Finansiella instrument som det inte regelbundet bedrivs handel med på etablerade handelsplatser

Bolaget kan också förmedla kundorder gällande instrument som det bedrivs handel med utanför den reglerade marknaden och motsvarande marknader mellan parterna (s.k. OTC-handel).

Bolaget vidarebefordrar all eventuell OTC-handel till en systematisk internaliserare (engl. Systemic Internaliser) hos motparten så att de skyldigheter som gäller offentliggörande blir regelbundet uppfyllda.

Denna typ av finansiella instrument är till exempel:

- OTC-derivat som räntederivat, kreditderivat, valutaderivat, aktiederivat, värdepapperiserade derivat, råvaruderivat
- Strukturerade investeringsprodukter.

Tjänsteleverantören inom investeringsbranschen måste få kundens uttryckliga samtycke för varje OTC-transaktion, antingen som ett generellt samtycke eller som ett enskilt samtycke för varje transaktion.

Bolaget förmedlar antingen riktgivande eller bindande prisbud för de aktuella finansiella instrumenten till de motparter Bolaget anlitar, som bedriver OTC-handel med instrumenten och dessutom fungerar som systematiska internaliserare. Bolaget ber mäklaren om en prisnotering för instrumentet. Bolaget ingår avtal med den part som kan anses nå bästa totalvederlag för kunden.

Kundernas tecknings- och köporder styrs till den plats där teckningen skall ske och order som gäller eftermarknadstransaktioner till den tjänsteleverantör som utför eftermarknadstransaktioner.

12.3.4 Fondandelar

Bolaget förmedlar kundorder som gäller fondandelar utan dröjsmål direkt eller genom tredje part till det fondbolag som förvaltar fonden i fråga. Om fondandelen är föremål för handel på en reglerad handelsplats iakttar Bolaget principerna i punkt 12.3.1.

12.3.5 Bolagets principer för portföljförvaltning gällande placeringsfonder som bolaget förvaltar genom outsourcingavtal

Bolaget fungerar med stöd av outsourcingavtal som portföljförvaltare för placeringsfonder som förvaltas av finska

fondbolag (punkt 2.1). Som fondens portföljförvaltare agerar Bolaget i enlighet med placeringsfondens intresse när Bolaget förmedlar fondens order till leverantörer som tillhandahåller investeringstjänster. Bolaget vidtar alla rimliga åtgärder för att nå ett så bra resultat som möjligt för placeringsfonden med hänsyn till pris, kostnader, snabbhet, utförandet av transaktioner och sannolikheten för avveckling, orderns storlek och natur samt andra faktorer som är väsentliga för orderns utförande. Den relativa betydelsen av dessa faktorer definierar Bolaget enligt följande grunder:

- placeringsfondens mål, placeringspolitik och särskilda risker så som de presenterats i prospektet eller alternativt i fondens regler,
- orderns särdrag,
- särdragen i de finansiella instrument som är föremål för ordern,
- särdragen i de handelsplatser dit ordern kan styras.

12.4 Sammanläggning av order och delning av utförda order

En kundorder kan sammanläggas med en annan kundorder. Sammanläggning kan ske bara om Bolaget bedömt det som osannolikt att sammanläggningen är ofördelaktig för kundens totala resultat. En sammanlagd order som utförs i sin helhet delas på basis av genomsnittspris. Om en sammanlagd order utförs bara delvis, delas affärerna jämlikt i förhållande till orderarna på basis av det genomsnittliga priset. Avvikelse från principen om jämlikhet kan göras om andelen som skall delas skulle utgöra en mindre del än minimiandelen.

12.5 Effekter av störningar på marknaden eller i systemen

Bolaget har rätt att tillfälligt avvika från dessa principer på grund av marknadsstörningar eller störningar i systemen. Vid störningar vidtar Bolaget skäliga åtgärder för att nå ett resultat som med beaktande av omständigheterna är det bästa möjliga för kunden.

12.6 Utvärdering och uppföljning av utförda ordrar

Att principerna om omsorgsfullt utförande av ordrar iakttagits på vederbörligt sätt, följs upp och utvärderas regelbundet, minst en gång om året. Då utvärderas de anlitade mäklarnas förfaranden och Bolagets interna processer.

Utöver det totala vederlaget vid utförandet görs också en uppföljning på hur marknaden utvecklats, var handel med olika instrument bedrivs och var det vore bäst för kunden att göra affärer med respektive instrument. Affärer görs bara med de motparter med vilka bästa pris kan nås med beaktande av orderns storlek och det finansiella instrumentets egenskaper.

Om orderarna för ett specifikt instrument styrs till bara en motpart iakttar Bolaget särskilt noggrant att orderarna utförs till ett pris som kan motiveras och som reflekterar marknadssituationen.

Sättet för utvärdering av kvaliteten på ordrar beror på det finansiella instrumentets egenskaper och på var handel med instrumentet bedrivs. Ordor som utförts på olika handelsplatser

jämförs med affärer som genomförts på andra ställen. Affärer som gjorts med OTC-motparter jämförs med tillgänglig marknadsinformation om OTC-affärer.

Principerna för utförande av ordrar ses alltid över då det sker väsentliga förändringar som påverkar Bolagets förmåga att nå bästa möjliga resultat för kunden, oberoende av om detta gäller kostnader, pris, snabbhet, sannolikhet för utförande eller vilken annan faktor som helst. Dyliga ändringar och uppdateringar kommer att finnas tillgängliga på Bolagets hemsida. Ändringarna gäller från och med dagen efter publicering eller från och med ett senare datum om detta särskilt anges.

Kvaliteten på principerna för utförande av ordrar utvärderas regelbundet som ett led i Bolagets interna kontroll.

13 KUNDKLASSIFICERING OCH HUR KLASSIFICERINGEN PÅVERKAR VERKSAMHETEN

13.1 Allmänt om kundklassificering

Enligt lagen om investeringstjänster skall Bolaget underrätta sina kunder om att de klassificerats som icke-professionella kunder, professionella kunder eller som godtagbara motparter. Klassificeringen sker direkt med stöd av lag och lagen om investeringstjänster innehåller detaljerade definitioner för klassificeringen. Kundklassificeringen påverkar omfattningen av investerarskydd och tillämpliga förfaranden. Vid ändring av kundklassificeringen skall avtalas om ändringen ska gälla generellt eller bara en eller flera tjänster, transaktioner eller värdepapper.

En professionell kund har skyldighet att underrätta Bolaget om förändringar som kan påverka kundklassificeringen.

En detaljerad förteckning över klassificeringskriterierna finns i bilagan till detta informationspaket (se Bilaga 1).

13.2 Ansökan om klassificering i annan kundklass

Kunden har rätt att ansöka om ändring av den kundklassificering som Bolaget gjort. Ansökan skall ske skriftligen på en blankett som fås från Bolaget eller fritt formulerad. Ändring i kundklassificeringen kan påverka investerarskyddet och vilka regler som är tillämpliga på kundförhållandet. Professionella kunder kan på basis av ansökan behandlas som icke-professionella kunder eller godtagbara motparter. Också en kund som klassificerats som icke-professionell kan på ansökan komma att behandlas som professionell kund.

En kund som klassificerats som godtagbar motpart kan på ansökan bli behandlad som professionell eller icke-professionell kund. Bolaget bedömer från fall till fall om det finns förutsättningar att ändra kundklassificeringen och om kundens ansökan kan godkännas.

En professionell kund har skyldighet att be om att behandlas som icke-professionell om kunden inte anser sig ha tillräcklig

erfarenhet och kunskap att bedöma de risker som tjänsten eller transaktionen är förknippade med.

13.3 Klassificeringens betydelse för investerarskyddet

Om en icke-professionell kund ber om att klassificeras som professionell kund förlorar han eller hon det skydd som ersättningsfonden för investerare kan erbjuda (se närmare i kapitel 12) och omfattas inte heller av värdepapperslagstiftningens skyddsregler.

Om en professionell kund eller en godtagbar motpart ber om att klassificeras som icke-professionell, omfattas kunden av skyddet som ersättningsfonden för investerarskydd erbjuder och procedurbestämmelserna i värdepapperslagstiftningen blir tillämpliga på kunden.

13.4 Klassificeringens betydelse för tillämpligt förfarande

13.4.1 Icke-professionell kund

Kunden skall i god tid (innan skriftligt avtal ingås) ges tillräcklig information om Bolaget och de tjänster, finansiella instrument och föreslagna placeringsstrategier (inkl. risker) det erbjuder och om handelsplatser samt alla kostnader och övriga eventuella debiteringar. Kunden skall också underrättas om väsentliga ändringar i denna information. Informationen skall ges i en varaktig form som kunden kan skriva ut eller spara.

Lämplighetsbedömning

När Bolaget erbjuder en icke-professionell kund placeringsrådgivning eller kapitalförvaltning, skall Bolaget i förväg skaffa tillräcklig information om kundens ekonomiska situation, förmåga att bära förluster, kundens eller kundens företrädares erfarenhet av och kunskap om den aktuella investeringstjänsten, kundens investeringsmål samt kundens inställning till riskerna med investeringsverksamhet, så att Bolaget kan göra en bedömning av vilka instrument och tjänster som är lämpliga för kunden. Dessutom skaffar Bolaget den information från kunden som är nödvändig för att uppfylla de lagstadgade skyldigheterna för förhindrande av penningtvätt.

På basen av uppgifterna ovan bedömer Bolaget om rådgivningen eller tjänsten motsvarar kundens investeringsmål, om kunden klarar av att bära den eventuella ekonomiska risken och om kunden eller kundens företrädare har tillräcklig erfarenhet och kunskap för att förstå riskerna med den föreslagna transaktionen. Om Bolaget inte får tillräcklig information får Bolaget inte rekommendera tjänsten eller instrumentet för kunden.

Syftet med lämplighetsbedömningen är att ge Bolaget möjlighet att agera enligt kundens bästa. Därför är det av största vikt att kunden eller kundens företrädare ger Bolaget riktiga och aktuella uppgifter. Bolaget har rätt att lita på riktigheten i de uppgifter som kunden lämnar.

13.4.2 Professionell kund

En professionell kund skall med hänsyn till kundens investeringserfarenhet ges tillräcklig information om den aktuella investerings- eller sidotjänsten och om arten av de finansiella instrumenten som är föremål för tjänsten samt de risker som är förknippade med desamma innan avtal om investerings- eller sidotjänst ingås. En professionell kund skyddas bara delvis av procedurbestämmelserna.

Lämplighetsbedömning

Enligt lagen om investeringstjänster ska Bolaget beträffande professionella kunder bara skaffa information om kundens ekonomiska ställning och investeringsmål för att kunna rekommendera lämpliga finansiella instrument eller tjänster. Utöver de nämnda uppgifterna frågar Bolaget även en professionell Kund om hans eller hennes förmåga att bära förluster, om kundens eller kundens företrädares erfarenhet av och kunskap om den aktuella investeringstjänsten samt om kundens inställning till riskerna med investeringsverksamhet. På så sätt säkerställs kvaliteten i lämplighetsbedömningen även för professionella kunder.

Syftet med lämplighetsbedömningen är att ge Bolaget möjlighet att agera enligt kundens bästa. Därför är det av största vikt att kunden eller kundens företrädare ger Bolaget riktiga och aktuella uppgifter. Bolaget har rätt att lita på riktigheten i de uppgifter som kunden lämnar.

Om Bolaget inte får tillräcklig information, får Bolaget inte rekommendera tjänsten eller instrumentet i fråga.

Dessutom skaffar Bolaget den information från kunden som är nödvändig för att uppfylla de lagstadgade skyldigheterna för förhindrande av penningtvätt.

13.4.3 Godtagbar motpart

Procedurbestämmelserna och reglerna för investerarskydd är inte tillämpliga på godtagbara motparter. En godtagbar motpart kan skriftligen ansöka om att procedurbestämmelserna för investerarskydd skall tillämpas generellt eller på enskilda transaktioner som utförs med den godtagbara motparten. Bolaget avgör från fall till fall om det samtycker till begäran.

14 INFORMATION OM FÖRVARING AV KUNDMEDEL

JAM tillhandahållande av investeringstjänster har ordnats så att JAM varken förvarar eller innehar Kundens penningmedel eller finansiella instrument.

För att göra det möjligt att förmedla order inom placeringsrådgivning eller kapitalförvaltning, befullmäktigar Kunden Bolaget att i Kundens namn öppna förvarings- och förvaltningskonton (inklusive olika valutakonton) specifikt avsedda för JAM:s placeringsrådgivning och kapitalförvaltning och

att agera för Kundens räkning för att förmedla order. I samband med att konton öppnas, blir Kunden även kund hos förvaringsinstitutet, och utöver villkoren för kundförhållandet hos JAM tillämpas även förvaringsinstitutets servicevillkor. Kundens penningmedel, inhemska och utländska finansiella instrument och utländska fondandelar finns alltså på Kundens egna bank- och förvaringskonton i ett förvaringsinstitut som JAM omsorgsfullt valt ut och som står under Finansinspektionen eller motsvarande behöriga myndighet i en annan stat.

Den aktuella förvararen ansvarar för förvaringstjänsten i enlighet med det avtal den slutit med kunden. Försäkrings- och kvittningsrättigheter gällande finansiella instrument och penningmedel inom ramen för investeringstjänsten fastställs i avtalet om tjänsten i fråga eller i avtalet mellan kunden och förvaringsinstitutet.

Förvaringsinstitutet kan enligt internationell praxis förvara kundens utländska finansiella instrument på ett samlingskonto hos ett utländskt förvaringsinstitut (underförvarare) som förvaringsinstitutet valt. Underförvarare kan i sin tur förvara värdepappren hos egna underförvarare. Enligt allmän internationell praxis kan utländska finansiella instrument vanligtvis inte registreras i kundens namn, utan de registreras i nämnda förvaringsinstitutets eller dess underförvarares namn för kundens räkning. I sin förvaringsbokföring håller förvaringsinstitutet de medel som förvaras för kundens räkning separat.

Förvaring och omsättning av utländska finansiella instrument kan i jämförelse med förvaring av inhemska finansiella instrument medföra oförutsedda risker, särskilt om underförvararens hemort ligger utanför EES-området. Sådana risker kan exempelvis vara politiska, juridiska och beskattningssmässiga eller avse marknadsinfrastrukturen. Utländska finansiella instrument registreras vanligtvis inte i kundens namn utan de förvaras på konton som öppnats i förvararens namn och innehåller av en utländsk förvarare. Lokal lagstiftning tillämpas på dessa konton. Således är det möjligt att de finansiella instrumenten i fall av konkurs eller annan betalningsoförmåga inte nödvändigtvis kan åtskiljas från förvararens eller dess underförvarares övriga medel. Dessa risker bärs av kunden.

15 KOSTNADER OCH ARVODEN FÖR INVESTERINGS- OCH SIDOTJÄNSTER

De arvoden som uppstår för investerings- och sidotjänster framgår av prislistan och respektive kundavtal. I Bolagets informationsblad om kostnadernas inverkan på avkastningen ges exempel på kostnader och arvoden för produkter och investeringstjänster som ingår i de avtal om investeringstjänster som Bolaget slutit med Kunden (https://jamadvisors.fi/wp-content/uploads/2020/07/JAM_Advisors_Tietoa_sijoittajalle_Kulujen_vaiutus_tuottoon_22.12.2017.pdf). Informationen ingår kundavtalet och kompletterar övrig information som Bolaget ger. Bolaget uppdaterar informationsbladet vid behov. Den senaste versionen av informationen finns på www.jamadvisors.fi.

Bolaget rapporterar åtminstone årligen de kostnader som kunden betalat, både i euro och procent. Dessutom meddelas kostnaderna före varje enskilt placeringsbeslut på det sätt som krävs i regleringen. Kunden kan efterfråga mera detaljerad information om kostnader och provisioner av sin kundansvariga förmögenhetsförvaltare.

16 INFORMATION OM DE FINANSIELLA INSTRUMENTENS NATUR OCH TYPISKA RISKER SOM FÖRKNIPPAS MED DEM

Finansiella instrument är alltid förknippade med risker. Den eftersträlvade avkastningen kan utebli och det investerade kapitalet förloras helt eller delvis.

I detta avsnitt redogörs generellt för de finansiella instrument som används i de investerings- och sidotjänster som Bolaget tillhandahåller och vilka typiska risker de är förknippade med. Redogörelsen är inte uttömmande och beskriver heller inte alla eventuella risker ett enskilt instrument kan vara förknippat med. De olika typerna av finansiella instrument har beskrivits ingående för att öka Kundens kännedom. Bolaget använder sig inte nödvändigtvis av de beskrivna instrumenten i sina investeringstjänster.

Eftersom kunden alltid ensam svarar för de ekonomiska följderna av sina investeringsbeslut, är det skäl att alltid omsorgsfullt sätta sig in i det finansiella instrumentets egenskaper, villkor och eventuella åligganden som kan följa för att förstå riskerna och de eventuella konsekvenser ett investeringsbeslut kan få för kundens ekonomiska ställning, inklusive skattepåföljder. Det är också skäl för kunden att skaffa information om investeringsmarknaden, olika investerings-alternativ och investeringstjänster. Viktigt att minnas är också att den historiska avkastningsutvecklingen inte utgör någon garanti för framtida avkastning.

16.1 Olika slag av finansiella instrument

Aktier

Aktien är ett värdepapper motsvarande en kapitalinsats i ett aktiebolag och som emitteras av bolaget. Aktien medför vanligtvis rätt att delta i bolagsstämmor, rätt till eventuell dividend och teckningsrätt vid aktieemission. Aktiernas avkastning utgörs av dividenden och en eventuell värdeökning. Aktiens värde baseras på en generell uppfattning vid en viss tidpunkt om värdet på bolaget som emitterat aktien. Aktiernas värdeökning eller -minskning realiserar när investeraren säljer sina aktier.

Jämfört med andra egendomsslag är kraftiga prisfluktuationer (aktierisk) och handelns omfattning (likviditetsrisk) typiska för aktier. Aktier är förknippade med högre risk än många andra investeringsobjekt, men avkastningsmöjligheten är också stor. Aktiens avkastningsutveckling på lång sikt beror på resultatet i bolagets affärsverksamhet. På kort sikt påverkar aktiemarknadens allmänna utveckling den enskilda aktiens värde. Vid investering i aktier finns risken att den eftersträlvade avkastningen uteblir och det investerade kapitalet kan helt eller delvis gå förlorat.

Att äga och handla med utländska aktier kan medföra politiska, ekonomiska, juridiska, skattemässiga och andra oförutsedda risker som avviker från riskerna det medför att placera i finska aktier. Kunden svarar ensam för dessa risker. Investeringar i aktier utanför euroområdet innebär dessutom en valutarisk.

Med aktier jämställs också tecknings- och optionsrätter som ger rätt till aktier i det emitterande bolaget. Volatiliteten är högre i tecknings- och optionsrätter än i aktier (hävstångseffekt) på grund av mindre bundet kapital.

Placeringsfonder

En placeringsfond samlar in kapital från investerare och placerar medlen i finansiella instrument i enlighet med investeringsmålen som definieras i fondens regler. Att investera i en placeringsfond innebär att kunden köper andelar i placeringsfonden. Kunden blir därmed ägare till en andel av fonden vars storlek beror på antalet andelar.

Placeringsfonden förvaltas av ett fondbolag och medlen sköts av en portföljförvaltare. I fondens regler definieras fondens investeringsstrategi, målen med investeringsverksamheten samt eventuella begränsningar.

Faktabladet med nyckelinformation för varje placeringsfond innehåller information om fondens egenskaper och risker. Fonderna är vanligtvis likvida på daglig basis, men fondernas likviditet kan ha begränsats i reglerna t.ex. för exceptionella marknadslägen med hänsyn till fondandelsägarnas intressen eller på grund av fondens investeringspolitik (likviditetsrisk).

Utgående från valet av investeringsobjekt kan placeringsfonderna indelas i bl.a. aktiefonder, blandfonder, långräntefonder och korträntefonder. Dessutom finns det råvarufonder, indexfonder och fonder för konvertibler och företagslån. Fonderna kan investera i särskilda geografiska områden eller branscher. Utländska fonder kan vara förknippade med valutarisker. På den traditionella investeringsmarknaden finns den minsta förväntade avkastningen och risken på penningmarknaden (korträntefonder) och den största på aktiemarknaden (aktiefonder). Placeringsfonderna tillämpar principen om att sprida riskerna. Vissa specialplaceringsfonder är avsedda bara för professionella kunder.

Placeringsfonderna kan vidare delas in enligt vinstutdelning i sådana som ger vinstutdelning och tillväxtfonder där vinsten ökar fondandelens värde. Det kan finnas både avkastningsandelar och tillväxtandelar i samma fond.

En del av placeringsfonderna, s.k. UCITS-fonder, regleras genom övergripande lagstiftning i EU-länderna. Andra placeringsfonder är bl.a. specialplaceringsfonderna som kan avvika kraftigt från varandra vad verksamheten och reglerna beträffar, och de kan ta större risker i sin investeringsverksamhet än UCITS-fonderna.

Fondbolaget som förvaltar placeringsfonden räknar regelbundet ut fondandelarnas gällande värde som baserar sig på

kursutvecklingen för och avkastningen av de finansiella instrument som ingår i fonden.

Fondbolaget är på begäran av investeraren skyldigt att lösa in fondandelarna. Ur placeringsfondens medel uppbärs kostnaderna som verksamheten medför, som förvaltnings- och förvaringsarvoden samt eventuella avkastningsbaserade arvoden, vilkas storlek är fondspecifikt. Dessa specificeras i faktabladet med nyckelinformation. Andra kostnader som investeraren betalar är eventuella tecknings- och inlösningsarvoden.

Kunden skall skaffa information om placeringsfondens regler och priser före eventuella investeringsbeslut.

Masskuldebrevslån

Masskuldebrevslån är skuldförbindelser som staten, kommunerna, försäkringsföretag, finansiella institut eller företag emitterar i syfte att få långsiktig finansiering, i regel för minst två år. Värdet på ett masskuldebrev bestäms på basis av dess kassaflödets nuvärde och kassaflödena utgörs av kupongräntor och återbetalningar av lånekapitalet. Masskuldebrevslån kan ha fast, rörlig eller nollränta. Grunderna för hur avkastningen bestäms definieras i villkoren till varje enskilt lån. Lånets ränta kan vara knutet till fast eller rörlig referensränta och den betalas minst årligen, för lån med rörlig ränta vanligtvis varje kvartal eller halvår. Avkastningen kan också påverkas av emissionskursen och teckningspriset. I regel ställs ingen säkerhet för traditionella masslån.

Debenturlån är ett masskuldebrevslån med sämre förmånsrätt än emittentens andra förbindelser. På grund av större risk och sämre likviditet betalas i regel bättre ränta på debenturlån än på andra masskuldebrevslån.

Ett optionslån är ett masskuldebrev till vilket hör optionsbevis. På primärmarknaden säljs de tillsammans, men på andrahandsmarknaden kan de omsättas åtskilda. Ett optionslån är ett teckningsrättslån, där tecknaren utöver räntan och återbetalningen av lånekapitalet får rätt att teckna emittentens aktier till ett visst pris under en viss tid.

Med ett konvertibelt skuldebrevslån har investeraren förutom ett vanligt masskuldebrevslån också möjlighet att helt eller delvis byta ut skuldebrevet mot aktier i bolaget. Därmed får investeraren årlig ränteavkastning och möjlighet att dra nytta av aktiens värdeökning. Om investeraren inte vill byta sitt skuldebrev mot aktier i bolaget, betalas det konvertibla skuldebrevet tillbaka i enlighet med lånevillkoren. Ett konvertibelt skuldebrev kan bytas ut mot aktier i bolaget bara under den teckningstid som definieras i lånevillkoren.

Ett konvertibelt skuldebrevslån skiljer sig från ett optionslån i det avseendet att optionsrätten inte kan separeras från låneandelen. Då optionsrätten använts försvinner låneraten som bundits till det konvertibla skuldebrevet ur det emitterande bolagets bokföring och konverteras till aktiekapital.

Riskerna som vanligtvis förknippas med masskuldebrevslån är ränte-, marknads-, kredit- och avvecklingsrisk. Valutarisker kan vara förknippade med utländska masskuldebrevslån.

Det är möjligt att det inte uppstår någon daglig eftermarknad för lånet under lånetiden, vilket innebär en likviditetsrisk. Det finns både tryggare och mer riskabla investeringsobjekt bland masskuldebrevslånen. För statens masskuldebrevslån betalas vanligen den lägsta räntan, vilket grundar sig på att de betraktas som riskfria. Ju större riskerna med återbetalningen är, desto mer ränta förväntas emittenten betala. Ränte- eller annan marknadsrisk betyder risk för att investeringens värde sjunker när räntan stiger eller att värdet på indexet, till vilket lånets avkastning är bundet, utvecklas ofördelaktigt. Indexlån innehåller också hävstångsrisk.

Penningmarknadsinstrument

Penningmarknadsinstrument är främmande kapital med vilket samfund söker kortsiktig finansiering. Typiska penningmarknadsinstrument är statens skuldförbindelser, kommuncertifikat, investeringscertifikat, företagscertifikat och ECP (Euro Commercial Paper). Investeringscertifikat är en skuldförbindelse som banken emitterar, företagscertifikat och ECP emitteras av företag medan kommuncertifikat emitteras av kommunerna. Statens skuldförbindelse är en skuldförbindelse som emitteras av staten för 1–12 månader.

Lånetiden för penningmarknadsinstrument är högst 12 månader. Penningmarknadsinstrument är i regel certifikat med nollränta. På certifikatets förfalldag betalar emittenten det nominella värdet på investeringen till innehavaren. Avkastningen på penningmarknadsinvesteringar med nollränta utgörs av skillnaden mellan anskaffningspriset och det nominella värdet. Avtalet kan vid behov säljas på eftermarknaden varvid återköpet sker enligt köptillfallets gällande marknadspris.

Risken som penningmarknadsinstrument liksom övriga ränteinstrument är förknippade med kan delas i två: å ena sidan risken som räntefluktuationer medför (ränterisk), å andra sidan kreditförlustrisken som förknippas med emittentens betalningsförmåga (kreditrisk). Det är också möjligt att det inte uppstår någon eftermarknad för penningmarknadsinvesteringen varför investeraren inte kan sälja masskuldebrevet på eftermarknaden (likviditetsrisk). Avvecklingsrisken uppstår om motparten inte klarar av att uppfylla sina förpliktelser beträffande betalning och leveranser.

Warranter

En warrant är ett värdepapper vars värde är kopplat till en underliggande tillgång (t.ex. aktie eller index). Warrantens innehavare försöker dra nytta av aktiens kursändringar med ett optionsliknande derivat utan att äga tillgången, t.ex. aktierna. Beroende på villkoren ger warranten dess innehavare rätt att på basis av tillgångens värdeökning få en penningprestation eller rätt att köpa eller sälja de aktuella aktierna till ett visst pris.

Warrantens bestämda pris definierar det pris till vilket investeraren har rätt att köpa (köpwarrant) eller sälja (säljwarrant) den underliggande tillgången vid en viss tidpunkt, till ett visst pris. Warrantens multiplikator visar å sin sida hur många warranter som behövs för att köpa eller sälja den underliggande tillgången.

Innehavaren av warranten ges inga rättigheter i förhållande till bolaget som är föremål för den underliggande tillgången, t.ex. rätt till dividend.

Det finns två slags warranter: listade och icke-listade. Listade warranter kan vara föremål för börshandel under warrantens hela giltighetstid, som i regel är 1–2 år. Även om warranternas nominella löptid är lång, är det vanligt att investeringar i warranter sker för bara några dagar eller månader.

Icke-listade warranter har en begränsad eftermarknad utanför börser (likviditetsrisk) eller ingen eftermarknad alls, och deras löptid kan uppgå till flera år. Icke-listade warranter är vanligtvis skraddarsydda investeringar som motsvarar en viss syn på marknaden.

En central roll vid handeln med warranter har emittenten som garanterar likviditeten (market making), vilken innebär att emittenten förbinder sig att ge en köp- och säljnotering för warranten under hela den tid handeln pågår.

Typiskt för warranter är en mycket hög risk och hävstångseffekt. Teckningspriset, dvs. det investerade kapitalet, betalas inte tillbaka under några omständigheter. Eventuell avkastning betalas på förfallodagen i enlighet med villkoren och avkastningen är ofta flerfaldig i förhållande till det investerade kapitalet när värdet på den underliggande tillgången ökar. Om värdet på den underliggande tillgången däremot minskar, kan investeraren förlora hela det investerade kapitalet och avkastningen utebli.

De mest typiska riskerna är marknadsrisk, hävstångsrisk, kreditrisk, likviditetsrisk, risk för tidig återbetalning (återbetalningspriset kan vara lägre än teckningspriset) och eventuellt valutarisk.

Kunden bör sätta sig noggrant in i warrantens villkor för att kunna skilja olika warranter och deras egenskaper från varandra.

Derivatinstrument

Derivatavtal är ett avtal vars värde kan bero på värdeändringar i den underliggande tillgången, prisfluktuationer, räntefluktuationer, avtalets förfallotid eller andra faktorer. Den underliggande tillgången kan vara aktier, räntor, råvaror, valutor, kreditrisker, index eller ett nyckeltal som beskriver prisutvecklingen på den underliggande tillgången.

Derivatinstrument är optioner, terminer, futurer, swapavtal och kombinationer av dessa.

Derivatavtal kan vara standardiserade med vilka handel kan bedrivas på den reglerade marknaden och/eller en multilateral

handelsplattform eller icke-standardiserade med vilka handel bedrivs utanför den reglerade marknaden.

Derivatinstrument används vanligtvis för att skydda andra investeringar, i regel mot värdefluktuationer i de underliggande tillgångarna eller för att dra nytta av fluktuationerna. Derivatavtalets giltighetstid kan variera från mycket kort till några år. Avtalsförpliktelsen uppfylls i regel genom att leverera den underliggande tillgången eller genom att betala avtalets värde i pengar på avtalsdagen. Derivatavtal kan beroende på avtalstypen och avtalsvillkoren ålägga kunden med ekonomiska eller andra förpliktelser utöver anskaffningskostnaderna. Krav på säkerhet kan också ställas vid anskaffningen.

Värdet på ett derivatavtal kan förändras kraftigt på kort tid, vilket kan medföra att innehavaren tvingas täcka upp bristande säkerhet med ytterligare säkerheter eller realisera säkerheten. Derivatinstrumentens likviditet kan också vara begränsad.

Derivatinstrumentens värde påverkas direkt av riskerna anknutna till de underliggande tillgångarna och de prisfluktuationer dessa medför. Typiska risker är förutom den tidigare nämnda marknadsrisken också kreditrisken som motpartens betalningsoförmåga kan medföra, hävstångsrisken (en liten ändring i den underliggande tillgångens värde kan ha en stor inverkan på derivatavtalets värde) samt en möjlig valutarisk.

En option är en rättighet, men ingen skyldighet, att köpa eller sälja ett finansiellt instrument, t.ex. aktier eller andra underliggande tillgångar, till ett bestämt pris. Detta kan ske till lösenpriset på en i förväg bestämd dag eller före detta. Innehavaren till en köpoption på t.ex. aktier har rätt att under en viss period köpa redan emitterade aktier till ett i förväg bestämt pris. Innehavaren till en säljoption har på motsvarande sätt rätt att sälja.

Det är mindre riskabelt att köpa sälj- och köpoptioner än att sälja dem. Optionen kan lämnas outnyttjad om värdet på det underliggande värdepappret inte utvecklats gynnsamt. Den största möjliga förlusten begränsas härmed till priset som betalats för själva optionen och förmedlingsarvodet eller andra transaktionskostnader. Optioner medför samma risker som beskrivits i föregående avsnitt om derivatinstrument.

Handel med futurer och terminer är en förbindelse att köpa eller sälja den underliggande tillgången (värdepapper) eller råvaran vid lösentidpunkten. Futur- och terminavtal medför krav på säkerhet. En investerare bör känna till vad kravet på säkerhet innebär. Priset på alla futurer och terminer som är föremål för börshandel beräknas varje dag och investeraren kan bli skyldig att ställa ytterligare säkerhet. I annat fall kan motparten säga upp avtalet. Futurer och terminer medför samma risker som beskrivits i avsnittet om derivatinstrument.

Swapavtal innebär att parterna avtalar om kontinuerliga ömsesidiga betalningsrater. Dessa beräknas t.ex. på basis av fast eller rörlig ränta (s.k. ränteswap) eller vid en avtalad tidpunkt vid byte av viss slags egendom, t.ex. valuta (s.k. valutaswap). Swapavtal medför samma risker som beskrivits i avsnittet om derivatinstrument.

Derivatavtal kan förekomma i kombinationer. Villkoren i ett enskilt derivatavtal kan innebära att vinst- och förlustmöjligheterna kan vara mycket stora, teoretiskt sett till och med obegränsade. Kunden bör därför bekanta sig med avtalets villkor, egenskaper och därpå följande förpliktelser och rättigheter samt andra faktorer innan han eller hon ingår ett derivatavtal.

Strukturerade produkter

Strukturerade produkter innebär i regel masskuldebrevs- eller positionsbaserade investeringar som huvudsakligen består av räntekomponenter och riskbärande derivatkomponenter eller någon annan riskbärande del. Avkastningen är vanligtvis knuten till värdeutvecklingen på de underliggande tillgångarna. Tillgångarna kan vara till exempel aktier, aktieindex, ränteinstrument, ränteindex, fonder, valutor, råvaror, kreditrisknivåer eller kombinationer av dessa.

Strukturen på dessa produkter kan vara mycket komplex och dessutom sakna kapitalskydd, varför investeraren noggrant bör sätta sig in i investeringsobjektets egenskaper och risker innan han eller hon fattar ett investeringsbeslut.

Den vanligaste strukturerade produkten anses vara indexlån där investeraren har möjlighet att få en viss procentandels avkastning på en positiv värdeutveckling av referensindexet (t.ex. aktieindex) i fråga. Värdet på de underliggande tillgångarna som är föremål för lånet kan utvecklas positivt eller negativt under lånetiden.

Avkastningsstrukturen kan ibland innehålla hävstångseffekt vilket kan innebära att en liten ändring i värdet på de underliggande tillgångarna kan ha en stor effekt på den strukturerade produktens värde och avkastning (hävstångsrisk).

Uträkningen av avkastningen påverkas också av grunderna för räntekalkylen samt eventuella avkastningsmultiplikatorer. Eftersom strukturerade produkter vanligtvis innehåller en räntekomponent, vilket alltid är fallet för strukturerade masskuldebrevslån, medför produkten en ränterisk. När marknadsräntorna faller kan eftermarknadsvärdet på indexlånet öka och när räntan stiger, minskar värdet på motsvarande sätt medan övriga faktorer förblir oförändrade.

Indexlån är avsedda att behållas fram till förfallodagen. Om investeraren säljer en dylik produkt före förfallodagen medför detta en risk beträffande marknadsutvecklingen (marknadsrisk) och likviditeten på eftermarknaden. Det är också möjligt att någon daglig eftermarknad för lånet inte uppstår under lånetiden varför investeraren inte kan sälja masskuldebrevet på eftermarknaden (likviditetsrisk). Eftermarknadspriset kan vid försäljning vara lägre än när lånet tecknades, vilket innebär att investeraren löper risk för kapitalförlust.

Vissa indexlån kan vara svåra eller omöjliga att sälja vid vissa tidpunkter. Emittenten kan enligt lånevillkoren ha rätt att återbetala lånet i förtid, varvid det också är möjligt att beloppet som återbetalas är lägre än det nominella värdet. Investeraren bör därför fästa uppmärksamhet vid eventuella faktorer som

begränsar omsättningen samt emittentens förtida återbetalningsrätt innan han eller hon fattar ett investeringsbeslut.

Indexlån innehåller på grund av emittenten dessutom alltid en kreditrisk. Begreppet kreditrisk innebär risk för att emittenten vid lånets förfallodag saknar förmåga att uppfylla sin betalningsförpliktelse, dvs. att betala tillbaka lånets nominella värde och/eller avkastning. Kreditvärdighetsklassificering är ett sätt att bedöma kreditrisken, men det är skäl att notera att kreditvärdighetsklassificeringen kan ändra och kreditvärdigheten kan när som helst upphöra.

Om ett indexlån emitteras i en annan valuta än euro, medför lånet också en valutarisk. Också de underliggande tillgångarna kan vara förknippade med valutarisker.

Den statliga insättningsgarantin gäller inte indexlån.

Certifikat

Certifikatet är ett slags värdepappersliknande derivat, vars avkastningsprofil varierar. Det finns listade och icke-listade certifikat. Listade certifikat omsätts på börsen, har i normalfallet en likvid eftermarknad med en normal löptid på några månader. För icke-listade certifikat finns utanför börsen en begränsad eftermarknad eller ingen eftermarknad alls. Löptiden för dessa certifikat kan vara flera år. Icke-listade certifikat är vanligtvis investeringar skraddarsydda för att spegla en viss marknadsuppfattning.

Typiskt för certifikat är hög risk och hävstångseffekt. Teckningspriset, dvs. det investerade kapitalet, återbetalas under inga omständigheter. Eventuell avkastning betalas enligt certifikatvillkoren på förfallodagen och avkastningen vid värdeökningar i de underliggande tillgångarna är ofta mångfaldig i förhållande till investerat kapital. Riskerna är vanligtvis marknadsrisk, hävstångsrisk, kreditrisk, likviditetsrisk, risk för förtida återbetalning (återbetalningspriset kan vara lägre än teckningspriset) och möjligen valutarisk.

Blankning

Blankning innebär att värdepapper, aktier, överläts eller lånas ut till tredje part för en bestämd tid. Efter detta returnerar låntagaren samma emittents aktier och samma slags aktier till långivaren.

Låntagarens förbindelse att överlåta samma slags aktier tryggas genom utställande av säkerhet (som vanligtvis sker genom överlåtelse av äganderätten i enlighet med marknadens standardvillkor). Det handlar om en utvecklad handelsstrategi som innebär många särskilda risker. Blankning medför bl.a. kreditrisk.

ETF-fonder (Exchange Traded Funds)

ETF-fonderna är föremål för handel på den reglerade marknaden, vilket innebär att ETF-fonder liksom aktier kan köpas på de

internationella fondbörserna. I ETF-fondens regler definieras fondens investeringspolitik. Det kan finnas betydande skillnader mellan olika ETF-fonder vad avser investeringspolitiken och riskerna beträffar.

Riskerna med att investera i ETF-fonder är huvudsakligen desamma som vid annan investering i internationella fonder. Fondernas struktur varierar dock beroende på emittenten. Det finns två slags ETF-fonder beroende på de underliggande tillgångarna. Fonderna med fysiska tillgångar medför lägre risk medan de syntetiska ETF-fonderna innebär högre risk. Risktyperna för denna typ av fonder är bland annat marknadsrisk, kreditrisk, valutarisk och motpartsrisk samt eventuell risk beträffande förvaringen av kundmedel.

Kapitalet kan minska, men också förloras om värdet på de underliggande tillgångarna till instrumentet faller. Beroende på investeringsstrategi kan prisändringen på vissa ETF-fonder vara större än prisändringen på de underliggande tillgångarnas värde. Emittenten kontrollerar produktens motpartsrisk med olika krav på säkerhet. ETF-fonden kan äga värdepapprena som finns i fondens index eller fonden kan ställa ut säkerhet. På grund av ETF-fondernas avtalsstruktur kan de medföra en kreditrisk på grund av emittenten. Valutakursrisken skall beaktas både i förhållande till de underliggande tillgångarnas valuta och noteringsvalutan. Så kallade Short ETF-fonder är konstruktioner vilkas kursutveckling dagligen går i motsatt riktning till målmarknaden eller den aktuella tillgången. Motpartsrisken är begränsad vid eventuell blankning. I syntetiska konstruktioner finns en motpartsrisk till den del swapavtalet är "in the money". Närmare information om riskerna finns i emittenternas faktablad. Det är också möjligt att ETF-fonden under investeringsperioden inte har någon daglig marknad, varvid investeraren inte kan sälja ETF-fonden på eftermarknaden (likviditetsrisk).

Innehållsrisk innebär att ETF-fondens investeringsobjekt inte alla gånger motsvarar fondens namn eller målmarknadens struktur. Innehållsrisken kan vara särskilt framträdande vid internationella ETF-investeringar där information om fonderna inte alltid finns tillgänglig.

Risk för aktiv avvikelse innebär att fondens avkastning kan avvika från jämförelseindex. Den aktiva avvikelsen när det gäller ETF är vanligtvis liten, men risken är desto väsentligare för investeraren när målet uttryckligen är att nå indexavkastning. Negativ avvikelse uppstår bland annat till följd av förvaltningsarvoden och kostnader som portföljmodifiering medför.

På grund av hävstångseffekten har en del av ETF-produkterna en mångfaldig avkastningsmöjlighet och förlustrisk jämfört med tillgången bakom investeringen. Handel med ETF-produkter förutsätter att investeraren följer med utvecklingen av marknadsvärdet på den öppna positionen och är beredd att vid behov stänga positionen med förlust

Råvaror, ETC (Exchange Traded Commodities)

ETC är råvaror som är föremål för handel på den reglerade marknaden.

Kursutvecklingen följer priset på den aktuella råvaran eller råvarukorgen. ETC kan utföras t.ex. genom råvaruderivat, varvid kundens totalavkastning är beroende av s.k. rullningsvinster eller -förluster. Begreppet rullning innebär att ETC säljer en råvarufutur som håller på att förfalla och köper en futur med ett senare förfalldatum istället.

ETC-fonder är förknippade med marknads-, kredit-, valuta- och motpartsrisk. Marknadsrisk innebär en risk som är kopplad till den aktuella tillgångens värdeutveckling, vilket innebär att kapitalet kan minska eller förloras om priset faller på den underliggande råvaran eller råvarukorgen. Kreditrisken avser emittentens återbetalningsförmåga. Emittenten hanterar i regel motpartsrisken beträffande produkterna genom att ställa olika krav på säkerhet. Valutarisken skall beaktas i förhållande till tillgångens valuta och noteringsvalutan.

16.2 Risktyper

Nedan följer exempel på olika risker investeraren kan råka ut för. Listan är inte uttömmande, utan riktgivande.

Marknadsrisk

Marknadsrisken för finansiella instrument beror på fluktuationer i marknadspriserna. Marknadsrisk är ränte-, aktie-, valuta- eller prISRISK. Värdet på finansiella instrument kan stiga eller falla beroende på utbud och efterfrågan, investerarintresse, tillgångarnas art eller pris. Bolags- och branschspecifika samt politiska och ekonomiska faktorer kan också påverka risken. Marknadsrisken kan påverka instrumentets värde oavsett om ändringen gäller hela marknaden eller bara den specifika investeringen.

Kreditrisk

Kreditrisk innebär risk för att instrumentets emittent eller borgensman inte enligt villkoren kan betala tillbaka instrumentets kapital eller avkastning till investeraren. Kreditrisken är också kopplad till en eventuell försvagning av motpartens kreditvärdighet, vilket kan sänka marknadskursen på det värdepapper som kredittagaren emitterat.

Avvecklingsrisk

Avvecklingsrisk uppstår när motparten inte levererar eller betalar enligt avtalsvillkoren men den andra parten redan uppfyllt sina avtalsförpliktelser. Avvecklingsrisk kan särskilt uppstå när betalningen och leveransen av det finansiella instrumentet sker vid olika tidpunkter.

Volatilitetsrisk

Volatilitet avser värdefluktuationer. När volatiliteten på ett finansiellt instrument ökar, ökar också vinstmöjligheterna och

förlustriskerna eftersom skillnaden mellan köp- och säljpriset kan vara avsevärd.

Insolvens

Betalningsoförmåga eller underlåtelser hos motpartens företag eller mäklare som deltar i transaktionerna kan leda till att positionerna stängs eller likvideras utan kundens samtycke eller att värdet på investeringarna inte återbetalas till kunden. Detta slags risk kan uppstå till exempel om emittenten till en strukturerad produkt, som saknar kapitalskydd, råkar ut för betalningsoförmåga eller om emittenten till en kapitalskyddad strukturerad produkt och emittentens borgensman blir betalningsoförmögen (s.k. emittentrisk).

Valutarisk

Valutarisk innebär risk för fluktuationer i valutakurserna, vilka kan både öka och minska vinsterna och förlusterna för valutabaserade finansiella instrument. Valutarisken kan reduceras genom skydd mot kursfluktuationer, men det är inte säkert att skyddet eliminerar risken helt.

Ränterisk

Ränterisk är risk för räntefluktuationer. Ränterisken kan påverka värdet på masskuldebrevslån eller andra räntebaserade placeringar. En värdeändring i ett masskuldebrevslån till följd av en ränteändring beror på investerarens möjlighet att få ränteavkastning vid ändrat ränteläge. När räntan stiger, faller eftermarknadspriiset på masskuldebrevslån eller andra räntebaserade investeringar medan fallande räntor leder till högre värden.

Råvarurisk

Råvarurisken avser osäkerhetsmoment som hänför sig till råvarubaserade investeringar eller finansiella instrument som är knutna till råvarukurser. Råvaruvärdena bestäms enligt utbud och efterfrågan på marknaden samt förväntade ändringar. Råvarornas värden kan förändras väsentligt till exempel på grund av naturfenomen eller någon annan oförutsedd händelse som påverkar produktionen av råvaran. En realiserad råvarurisk kan också påverka värdet på investeringar i andra egendoms kategorier.

Rättslig risk

Rättsliga risker kan avse lagstiftningsbaserade eller strukturella risker. En dylik risk kan bero på politiska, ekonomiska eller andra faktorer och den är oförutsägbar. De rättsliga riskerna är större på utvecklingsmarknader, men de finns på alla marknader. Myndighetsövervakningen är i regel begränsad på utvecklingsmarknaderna. Detsamma gäller lagstiftningen om affärsverksamhet, branschpraxis och handelsplatser.

Skatterisk

Skattelagstiftningen ändras ibland. Investeringarna kan därför medföra svåröverblickliga skattepåföljder på grund av inhemska eller utländska skatteregler.

Branschrisk

Branschrisk innebär att till exempel en oväntad händelse eller förändring som berör hela branschen kan påverka de branschspecifika finansiella instrumenten.

Likviditetsrisk

Instrumentens likviditet påverkas direkt av det enskilda finansiella instrumentets utbud och efterfrågan. Andra faktorer som marknadsstörningar eller eventuella infrastrukturproblem har också betydelse. Likviditetsrisk innebär att det enskilda instrumentet kan vara svårt eller rentav omöjligt att sälja eller köpa vid en viss tidpunkt.

Hävstångsrisk

Hävstångsrisken avser derivatavtalets struktur som medför en risk för att en liten ändring i värdet på de underliggande tillgångarna kan ha en stor inverkan på derivatavtalets avkastning och värde (positiv eller negativ).

Företagsrisk

Företagsrisk är risken förknippad med det emitterande bolagets framgång.

Risker med outvecklade marknader

Investeringar på utvecklingsmarknader kan innebära särskilda risker. Särskilt transparensen, effektiviteten, likviditeten, marknadsinfrastrukturen, rättsordningen och lagstiftningen är ofta bristfälliga jämfört med på utvecklade marknader, varför kraftiga marknadsrörelser kan vara möjliga.

Innehållsrisk

Innehållsrisk innebär att fondens investeringsobjekt inte alltid motsvarar till exempel fondens namn eller sammansättningen på målmarknaden. Innehållsrisker kan särskilt förekomma vid internationella ETF-investeringar eftersom information om fonderna kan vara svårtillgänglig.

Risk för aktiv avvikelse

Risken för aktiv avvikelse innebär att fondens avkastning kan avvika från jämförelseindex.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses den risk som motpartens förmåga att uppfylla sina förpliktelser medför vid handel utanför börsen. Motpartsrisken gäller särskilt vid handel med derivatavtal och europeiska swap-ETF enligt UCITS III-direktivet. De sistnämnda

(swap-ETF) portföljerna består uteslutande av indexderivat. Motpartsriskerna i dessa direktivsenliga ETF har dock begränsats genom säkerheter.

Aktierisk

Aktierisken innebär risk för prisfluktuation. Prisfluktuationer på aktier påverkas både av hur utvecklad marknaden är och av tillgänglig information om bolagets framgång.

BILAGA – KRITERIER FÖR KUNDKLASSIFICERING

A. ICKE-PROFESSIONELL KUND

Icke-professionella kunder är:

- a) andra än professionella kunder,
- b) en professionell kund som ber om att behandlas som icke-professionell kund,
- c) en godtagbar motpart som ber om att behandlas som icke-professionell kund.

B. PROFESSIONELLA KUNDER

1) aktörer som enligt ett verksamhetstillstånd bedriver verksamhet på finansmarknaden eller reglerade aktörer och med dem jämförbara under myndighetstillsyn stående utländska

- a) värdepappersföretag,
- b) kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen,
- c) fondbolag och förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder samt AIF-förvaltare, förvaringsinstitut och särskilda förvaringsinstitut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
- d) börser enligt lagen om handel med finansiella instrument,
- e) värdepapperscentraler, utländska clearingorganisationer samt centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet,
- f) försäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen,
- g) arbetspensionsförsäkringsbolag enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor enligt lagen om försäkringskassor,
- h) lokala företag som avses i artikel 4.1.4 i EU:s tillsynsförordning,
- i) företag som för egen räkning köper och säljer råvaror och råvaruderivat,
- j) andra institutionella investerare än de som avses i underpunkt a-i,

2) storföretag som enligt bokslutet för den senast avslutade fulla räkenskapsperioden uppfyller minst två av följande krav:

- a) balansslutningen är minst 20 000 000 euro,
- b) omsättningen är minst 40 000 000 euro,
- c) kapitalbasen är minst 2 000 000 euro,

3) finska staten, Statskontoret, landskapet Åland, utländska stater och delstater samt utländska organ som sköter statsskulden,

4) Europeiska centralbanken, Finlands Bank och med den jämförbara utländska centralbanker samt Internationella valutafonden, Världsbanken, Europeiska investeringsbanken och andra med dem jämförbara internationella institutioner och organisationer,

5) institutionella investerare vars huvudverksamhet är att investera i finansiella instrument,

6) andra kunder som värdepappersföretag behandlar som professionella kunder på grundval av 2 mom.

Ett värdepappersföretag får behandla andra kunder än sådan som avses i 1 mom. 1-5 punkten som professionella kunder på deras egen begäran, om det bedömer att kunden har färdigheter att fatta självständiga investeringsbeslut och förmåga att förstå de risker som är förknippade med besluten och om kunden dessutom uppfyller minst två av följande krav:

- a) kunden har genomfört betydande transaktioner på marknaden i fråga i snitt tio gånger per kvartal under de fyra senaste kvartalen,
- b) värdet av kundens investeringstillgångar överstiger 500 000 euro,
- c) kunden arbetar eller har minst ett år arbetat yrkesmässigt inom finanssektorn med uppgifter som förutsätter kännedom om planerade transaktioner och tjänster.

C. GODTAGBAR MOTPART

1) en sådan kund som avses ovan i avsnitt B), punkterna 1, 3 och 4

2) ett sådant företag som avses ovan i avsnitt B), punkt 2, och som har samtyckt till att behandlas som godtagbar motpart.